

ková podstata porušení práva patentního. Tážeme se: platí toto ustanovení také o rušebních předmětech, resp. pomůckách, jež jsou ve vlastnictví osoby jiné než rušitele, resp. obviněného?

d) Podobná otázka může vzejít při přestupku osobování si patentu podle § 113 pat. zák., pokud jde o průpadné předměty jsoucí ve vlastnictví osoby od osobovatele patentu různé.

III. Z práva vzorkového jest poukázati na §§ 12 a 24 cís. patentu ze 7. prosince 1858, č. 237 ř. z., dopouštějící rovněž opatření úřední, aby rušební předměty a pomůcky učiněny byly neupotřebitelnými.

IV. Z práva známkového náleží sem § 27 zák. ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. z., podle něhož může soud po případě nalézt, aby známky a označení umístěné bezprávně na zboží jsoucím v držení odsouzeného byly se zboží, resp. s obalů jeho odstraněny, a to i tenkrát, kdyby to mělo za následek zničení zboží. Jak patrně, setkáváme se tu s obdobnou otázkou, jako již pod čís. II. lit. c); arcif jest zde otázka potud choulostivější, že jde tu o eventuelní ústup práva vlastnického i vůči zájmu pouhého označení zboží co do jeho provenience buď výrobní, buď obrátové, tedy nikoli o zájem ochrany co do výsledku samostatné tvůrčí činnosti. *Prof. Dr. Karel Hermann-Otavský.*

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Pense není výživným, nýbrž částí úplaty za konané služby, která se však zapravuje teprve po rozvázání služebního poměru.

Žalobce F. K., bývalý správce pivovaru, podal na žalovaný pivovar v J. žalobu o zvýšení pense jemu před válkou v roce 1910 vyměřené, odvolávaje se na to, že mu pense tehdy vyměřená penízem 1600 Kč ročně vzhledem k valutárním změnám na skrovné živobytí nestačí.

Kdežto krajský i vrchní zemský soud žalobě vyhověly, nejvyšší soud žalobu úplně zamítnul z těchto důvodů:

Odvolací soud, přihlédnuv k průběhu valné hromady z 24. září 1910, při které bylo žalobci vyměřeno výslužné ročními 1600 Kč, považuje zřejmým, že přes to, že žalobce výslovně se podrobil stanovám pensijního řádu, pivovar při výměře výslužného se neřídil těmito stanovami, nýbrž výslužné podle stanov částkou 1104 Kč vyměřené žalobci podstatně zvýšil a to přihlé-

daje k novému zákonu o pojštění soukromých úředníků a k vyššímu výslužnému úředníků místní spořitelny za stejnou dobu služební, a proto odvolací soud usuzuje, že když žalobce přijal pensi 1600 Kč, nelze mluvit o výslužném, podle pensijního řádu, nýbrž o pensijních požitcích, o jejichž výši strany se dohodly a jejichž základem jest smlouva nová, kterou byly pensijní předpisy ve příčině výše pense pozměněny, ale jinak (§ 15 stanov) zůstaly v platnosti (§§ 1376, 1380 obč. zák.).

Dále usuzuje odvolací soud z okolností, že pivovar přiznal žalobci za stoupající drahoty 100% drahotní přídavek, že strany nepovažovaly tuto smlouvu za tak nezměnitelnou, že by se jí nedotkl svým vlivem úplný převrat hospodářských poměrů.

Odvolací soud míní tedy, že při výkladu oné smlouvy, sloužící opět za základ drahotního přídavku, musí dojíti povšimnutí doba a okolnost, za nichž byla uzavřena (§§ 6 a 914 obč. zák.), čímž je vysvětleno, že žalobci přiznána byla pense nad pensijní řád, a jelikož je všeobecně známo, že od té doby hodnota peněz překotně poklesla dále, a to v takové míře, jak strany rozhodně nemohly předpokládati, že odpovídá to také spravedlivým požadavkům právního citu, bude-li žalobci jeho pense nejen přechodně, jak žalovaný pivovar učinil poskytnutím později odňatého přídavku drahotního, nýbrž trvale zvýšena, neboť nelze očekávat, že by dnes 70letý žalobce dožil se doby, kdy by k jeho výživě stačila dosavadní pense 133 Kč 33 h měsíčně. Odvolací soud běže při tom zřetel také k okolnosti, že žalobce nyní není ve příznivé situaci finanční.

Nelze tohoto právního názoru odvolacího soudu sdíleti.

Pense není výživným, nýbrž částí úplaty za konané služby, která se však zapravuje teprve po rozvázání služebního poměru.

Je-li pense zadrženu částí mzdy, nemusí bývalý zaměstnavatel dáti pensistovi ničeho více, než co zadržel. Když žalovaný pivovar, neohlížeje se na stanovy a podle nich pro žalobce vyplývající výše pense, tuto pensi z důvodů uznalosti nebo z jiných důvodů dobrovolně zvýšil, nemůže býti řeči o novaci původní smlouvy, tím méně může z tohoto aktu liberality žalované strany odvozován býti nějaký závazek její, že za změněných, pro pensistu zhoršených poměrů výživných, má býti žalovaná strana nucena, těmto zhoršeným poměrům úměrně pensi žalobcovu zvýšiti.

Otázku, zda-li znehodnocení měny a s ním spojené zmenšení kupní síly vyměřené pense, jde na vrub zaměstnavatelův, nebo pensistův, nelze nezodpověděti v zaměstnavatelův prospěch,

neboť on nemusí dáti více, než-li co zadržel, co k řečenému účelu je v jeho rukou a je lhostejno, jakou cenu to dnes vlastně představuje, vždyť zaměstnavatel z platu (§ 1152 obč. zák.) zadržel určitý počet korun a z těch má podle § 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, č. 186 Sb. zák. a nař., též počet československých korun. Zaměstnavatel nezavinil poklesu měny, proto pensista nemůže na něm žádati náhradu z toho mu vzešlé újmy.

Žalobci nesvědčí ani zákony ze dne 12. února 1920, č. 118 Sb. zák. a nař., ze dne 18. března 1921, č. 130 Sb. z. a nař., ze dne 16. dubna 1920, č. 215 sb. z. a nař., žalobce se jich ostatně ani nedovolával a nežaloval na jich základě.

Ale tyto zákony již svou existenci dokazují, že k tomu, aby soukromý zaměstnavatel byl povinným smlouvou upravenou pensí z důvodů, že s ní pensista za změněných poměrů drahotních nevystačí, těmto změněným poměrům úměrně zvýšiti, bylo by potřebí zvláštních zákonů.

Z toho plyne, že žalobní nárok žalobcův postrádá veškerého právního základu, je tedy po této stránce žalovaným podle č. 4. § 503 c. ř. s. uplatněný důvod opodstatněn.

Proto bylo odvolání žalovaného vyhověti a pokud už nebylo rozhodnuto zamítavě, bylo rozsudek nižších stolic změnití a rozhodnouti jak se stalo.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 15. dubna 1924, č. j. Rv P 224/24 . Dr. A. Konečný.

Doložka prorogační v obsahu dluhopisu.

§ 101 j. n., § 869 obč. z.

Žalující strana Spoř. a zál. spolek v O. zaps. sp. s r. o. domáhala se na žalovaném zaplacení částky 15.826 Kč s přísl. na základě dluhopisu z 7. prosince 1922 a tvrdila, že žalovaný podpisem tohoto dluhopisu podrobil se ve všech právních sporech z této zápůjčky příslušnosti okres. soudu v L. Žalovaný namítal věcnou nepřislušnosti soudu a doznáváje, že onen dluhopis, obsahující doložku prorogační podepsal, tvrdí, že doložka prorogační nebyla přečtena, že toliko podepsal vyplněný formulář dluhopisu, při čemž mu byla toliko sdělena částka, na kterou dluhopis byl vystaven. Tvrzení žalovaného potvrdil svědek Hynek Kovář, který udal, že formulář dluhopisu sám vyplnil a žalovanému k podpisu předložil a řekl mu pouze, že jest to dluhopis na 15.000 Kč a na prorogační klausuli ho neupozornil.